

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 30. júla 2008 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Tomana a sudcov JUDr. Jozefa Kanderu a JUDr. Pavla Farkaša v trestnej veci proti obvinenému **Ing. M. Ľ. a spol.**, pre trestný čin pytliactva spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 181d ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, o dovolaní Generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 17. januára 2006, sp. zn. 1 Tos 280/2005, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie Generálneho prokurátora Slovenskej republiky **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa, sp. zn. 2 T 151/04 zo dňa 5. augusta 2005, podľa § 223 ods. 2, § 172 ods. 2 písm. b/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006, bolo zastavené trestné stíhanie obžalovaných Ing. M. Ľ. a Ing. M. Ľ., pre trestný čin pytliactva spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 181d ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, na tom skutkovom základe, že

dňa 12. júla 2003 v čase o 10.30 hodine po vzájomnej dohode lovili ryby z člna na ploche vodného diela L. M., okres L. M., pričom začali lov bez zapísania dátumu a miesta lovu a hoci ulovili každý po dva Zubáče veľkouste, nenapísali počet a hmotnosť ulovených rýb do záznamu, čo je v zmysle zákona číslo 139/2002 o rybárstve, zakázané.

Uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 Tos 280/2005 zo dňa 17. januára 2006 podľa § 148 ods. 1 písm. c/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 bola sťažnosť okresného prokurátora zamietnutá.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. teda, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, s odôvodnením, že sa nestotožňuje so závermi rozhodnutí okresného a krajského súdu, ktorými bolo trestné stíhanie zastavené.

V odôvodnení svojho dovolania uviedol, že okresný súd použil ustanovenia § 223 ods. 2 a § 172 ods. 2 písm. b/ Tr. por. bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia len s konštatovaním, že obvinení sa síce dopustili žalovaného trestného činu, ale na ich potrestanie postačuje pokuta uložená Disciplinárnou komisiou S. R. Z. v B. B. vo výške 3000 Sk, ktorú obaja zaplatili. Takýto postup považuje za nedostatočný, pretože obaja obvinení neoprávnene zasiahli do výkonu rybárskeho práva a navyše ulovili konkrétne ryby v úmysle si ich privlastniť. Takéto konanie zakladá všetky znaky trestného činu pytliactva podľa § 181d ods. 1 Tr. zák., pričom neboli zistené žiadne poľahčujúce okolnosti, na základe ktorých by bolo možné uvažovať, že uloženie pokuty je postačujúce. Dovolateľ vyjadril v tejto súvislosti názor, že uložená pokuta neplní funkciu individuálnej a generálnej prevencie, takáto sankcia je neadekvátna a neúčelná a súčasne poukázal na to, že povinnosť zapísať počet a hmotnosť ulovených rýb je medzi členmi S. R. Z. všeobecne známa.

Za nesprávne považuje generálny prokurátor aj úvahy odvolacieho súdu o neexistencii znakov skutkovej podstaty trestného činu pytliactva podľa § 181d Tr. zák., pretože len nezapísanie ulovených rýb, nemôže byť naplnením jedného zo zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenia § 10 ods. 1, § 11, § 12, § 13 - § 17 zákona č. 139/2002 Z.z. o rybárstve a vyjadril názor, že pre riadny výkon rybárskeho práva nestačí len samotné povolenie na lov rýb, ale je nevyhnutné, aby k takémuto zásahu dochádzalo výlučne spôsobom, ktorý nie je zákonom zakázaný a v čase kedy ryby nie sú zákonom chránené.

V tejto súvislosti poukázal osobitne na ustanovenie § 12 písm. d/ Zákona o rybárstve, podľa ktorého zakazuje sa začať lov bez zapísania dátumu a miesta lovu a skončiť lov bez zapísania počtu a hmotnosti ulovených rýb do záznamu. Tým, že obvinení lovili ryby bez zapísania uvedených údajov, lovili zakázaným spôsobom, a teda naplnili zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu pytliactva podľa § 181d Tr. zák., a to aj napriek tomu, že na lov rýb mali povolenie.

Takýto lov rýb možno posúdiť jednak v rovine neoprávneného lovu v čase ich ochrany, ktorá vyplýva z individuálnej ochrany rýb upravenej v ustanovení § 12 písm. d/ Zákona o rybárstve a jednak možno konanie obvinených posúdiť aj ako neoprávnený lov rýb z hľadiska porušenia zákazu lovu bez zapísania dátumu, jeho miesta, začiatku a ukončenia.

V závere odôvodnenia dovolania generálny prokurátor vyjadril aj potrebu riadneho vyčíslenia materiálnej škody spôsobenej obvinenými neoprávneným ulovením rýb.

Z uvedených dôvodov Generálny prokurátor Slovenskej republiky navrhol aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že napadnutým uznesením Krajského súdu v Žiline bol porušený zákon v prospech obvinených Ing. M. L. a Ing. M. L. v ustanovení § 148 ods. 1 písm. c/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006, ako aj konaním ktoré mu predchádzalo v ustanoveniach § 2 ods. 5, § 2 ods. 6, § 223 ods. 2, § 172 ods. 2 písm. b/ účinného do 1. januára 2006, toto rozhodnutie zrušil, rovnako ako aj uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš a vec vrátil okresnému súdu aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený Ing. M. L. vo svojom vyjadrení k dovolaniu generálneho prokurátora uviedol, že podľa jeho názoru dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. nie sú splnené, keďže uznesenie Krajského súdu v Žiline ako aj uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš považuje v celom rozsahu za správne. Súčasne poukázal na to, že členom rybárskeho zväzu je viac ako 22 rokov, svoje záväzky vždy riadne plnil, žiadneho priestupku sa v minulosti nedopustil a svoj čin hlboko oľutoval. Nekonal úmyselne a nemal záujem zasiahnuť nepovoleným spôsobom do výkonu rybárskeho práva. Nesúhlasí s názorom dovolateľa, pretože ryby nelovil zakázaným spôsobom, ani v čase ich ochrany, úlovky neukrýval, ryby nepreviedol na inú osobu, a ani nemal privlastnené neoprávnené úlovky. Pokiaľ ide o vyčíslenie škody, toto bolo opakovane vykonané hlavným hospodárom S. R. Z. L. M., T. I., pričom aj skutočnosť, že oprávnený subjekt si neuplatnil nárok na náhradu škody považuje z hľadiska posúdenia dôvodnosti dovolania za právne irelevantné.

V ďalšej časti svojho vyjadrenia obvinený prezentoval názor, že i keď s rozhodnutím okresného i krajského súdu o zastavení trestného stíhania súhlasí, má za to, že na takýto postup je daný zákonný dôvod nie len podľa ustanovenia § 172 ods. 2 Tr. por., ale aj podľa § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por., a to s poukazom na zásadu ne bis in idem, ktorá zásada trestného konania sa vzťahuje nie len na činy posúdené ako trestné činy ale aj ako priestupky. V danej súvislosti poukázal na čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, a ako

aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej osobu, ktorej priestupkové konanie rozhodnutím príslušného správneho orgánu je už meritórne skončené, nie je možné pre ten istý čin trestne stíhať a odsúdiť a to aj v prípade, že by tento čin bol neskôr kvalifikovaný ako trestný čin, pokiaľ právoplatné rozhodnutie o rovnakom skutku nebolo zrušené v predpísanom konaní. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd dovolanie generálneho prokurátora podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietol.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predovšetkým skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Krajského súdu v Žiline ako odvolacieho súdu, ktorým bola sťažnosť okresného prokurátora zamietnutá. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie podal generálny prokurátor Slovenskej republiky, bolo preto podané osobou oprávnenou, podľa § 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por. k podaniu dovolania došlo na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, t.j. v mieste podľa § 370 Tr. por.

V dovolaní musí byť ďalej uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napadané, tak aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda, a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Generálny prokurátor poukazuje na dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda na to, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Najvyšší súd sa musí vysporiadať s dovolacími námietkami generálneho prokurátora, v rámci ktorých namieta správnosť zastavenia trestného stíhania obvinených Ing. M. L. a Ing. M. L. podľa § 223 ods. 2, § 172 ods. 2 písm. b/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006, stíhaných pre trestný čin pytlactva podľa § 181d ods. 1 Tr. zák. spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006. Generálny prokurátor namieta správnosť vecnej argumentácie okresného súdu, že postih obvinených v rámci disciplinárneho postihu finančnou pokutou každému po 3 000 Sk disciplinárnym orgánom S. R. Z. je dostačujúci, ako aj stanovisko odvolacieho Krajského súdu v Žiline, vyjadrené v odôvodnení svojho uznesenia zo dňa 17. januára 2006, sp. zn. 1 Tos 280/2005

a založené na závere, že obvinení svojim konaním nenaplnili žiaden z pojmových znakov trestného činu pytliactva podľa § 181d Tr. zák.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 písm. i/ Tr. por., je že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd si po splnení prieskumnej povinnosti v celom rozsahu osvojil právny záver Krajského súdu v Žiline, že konanie obvinených, spočívajúce v tom, že nezapísali dátum a miesto lovu a ulovené ryby s uvedením ich počtu a hmotnosti do záznamu, nemôže napĺňať zákonné znaky trestného činu pytliactva podľa § 181d ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006.

Podľa citovaného zákonného ustanovenia sa tohto trestného činu dopustí ten, kto neoprávnené zasiahne do výkonu práva poľovníctva alebo do výkonu rybárskeho práva tým, že bez povolenia loví zver alebo ryby, alebo loví zver v čase ich ochrany alebo zakázaným spôsobom, alebo kto ukryje, prechováva alebo na seba alebo iného prevedie zver alebo ryby neoprávnené ulovené alebo nájdené.

Podľa § 12 písm. d/ Zákona č. 139/2002 Z.z. o rybárstve sa zakazuje začať lov bez zapísania dátumu a miesta lovu a skončiť lov bez zapísania počtu a hmotnosti ulovených rýb do záznamu.

Vykonávacia vyhláška v § 14 upravuje množstvo povolených úlovkov a ich evidenciu so zakotvením povinnosti zápisu dátumu a revíru vykonania lovu, ulovených rýb, ich dĺžku a hmotnosť.

V ustanovení § 13 ods. 1 citovaného zákona je výslovne uvedené, aké spôsoby lovu rýb je treba považovať za zakázané spôsoby. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že v týchto zákonných ustanoveniach sú upravené zakázané spôsoby lovu rýb prevažne z hľadiska technickej stránky vykonávania lovu, prípadne zákaz lovu rýb na určitých osobitných miestach.

Podľa tohto zákonného ustanovenia sa zakazuje:

a/ používať na lov rýb výbušniny, otravné látky, harpúny, bodce, udice bez prútov, ako aj strieľať ryby, loviť ryby pod ľadom, loviť ich na šnúry a podsekávaním udicou, do rúk a do ôk,

b/ zbierať ikry, používať na lov rýb elektrický prúd, omamné látky, loviť ryby v noci za po moci svetla, používať lapadlá, čerene s väčšou plochou ako 1 m štvorcový, vrše, koše a pod., loviť ryby v rybovode a vo vyznačenom úseku nad ním a pod ním, používať akékoľvek stále zariadenia na lovenie rýb alebo siete a zabraňovať ťahu rýb proti vode,

c/ loviť ryby na miestach, kde sa nahromadili pri mimoriadnych situáciách, ako aj ryby zhromaždené v čase neresu a na zimoviskách,

d/ loviť ryby vypustením, odrazaním alebo odčerpaním vody,

e/ loviť ryby pri vodohospodárskych stavbách v tabuľou vyznačenej vzdialenosti od telesa hrádze, alebo hate, od objektov vodných elektrární, čerpacích staníc, od technických zariadení, plavebných, odvodňovacích a závlahových kanálov a plavebných komôr, a to i počas ich výstavby, z plavidiel a z plávajúcich technických zariadení, v plavebných komorách, z cestných a železničných mostov a lávok pre peších, v biokoridoroch a rybovodoch,

f/ loviť ryby na zaplavených pozemkoch pri povodni a zabraňovať rybám vrátiť sa do rybárskeho revíru.

V ustanoveniach § 14 až 17 zákona o rybárstve sú potom upravené zákazy spôsobu lovu rýb v pstruhových, lipňových, kaprových vodách a zákazy pri love hlavátky.

Čas ochrany rýb je podrobne upravený v ustanovení § 10 až 13 Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 185/2006, ktorou sa vykonáva zákon č. 139/2002 Z.z. o rybárstve v znení neskorších predpisov. Jedná sa o uvedenie jednotlivých druhov rýb a konkrétne kalendárne časy kedy sú tieto chránené a ich lov je v týchto časoch zakázaný.

V danom prípade obvinení Ing. M. E. a Ing. M. E. v inkriminovanom čase (12. júla 2003) nelovili ryby niektorým zo zakázaných spôsobov popísaných v § 13 až § 17 Zákona o rybárstve a taktiež nelovili ani v čase ochrany Zubáča veľkousteho, ktorý je chránený od 15. marca do 15. júna (§ 10 ods. 1 písm. h/ Vyhl. č. 185/2006).

Podľa názoru dovolacieho súdu, povinnosť zapisovania príslušných údajov do záznamu, tak ako je upravená vo vyššie citovaných ustanoveniach zákona o rybárstve a jeho vykonávacej vyhlášky, je nepochybne dôležitou evidenčnou povinnosťou lovcov rýb, ktorej význam z hľadiska individuálnej ochrany rýb nemožno spochybňovať. Nie je však možné súhlasiť s názorom dovolateľa, že nesplnenie tejto povinnosti, pri inak plnom zachovaní všetkých ďalších zákonných podmienok rybolovu (t.j. ak má lovec platné povolenie a ak loví ryby dovoleným spôsobom v povolenom čase a v súlade s ďalšími zákonnými podmienkami rybolovu), napĺňa pojmové znaky zakázaného spôsobu lovu, resp. lovu v čase ochrany trestného činu pytliactva podľa § 181d Tr. zák. účinného do 1. januára 2006.

V zmysle interpretácie zákona platného v čase spáchania činu neoprávneným zásahom do rybárskych práv bolo iba lovenie rýb bez povolenia, v čase ich ochrany, lov zakázaným spôsobom alebo ukrytie, prechovávanie alebo prevedenie neoprávnene ulovenej alebo nájdenej zvere alebo ryby. V danom prípade však obaja obvinení príslušné povolenie na lov rýb vlastnili a ak porušili príslušné ustanovenia zákona o rybárstve resp. vykonávacieho predpisu (Vyhlášky č. 185/2006) o povinnosti zapisovania ulovených a privlastnených rýb do záznamu, tak takéto porušenie predpisov môže, v prípade jej porušenia, zakladať len disciplinárnu zodpovednosť v zmysle priestupkového konania. V opačnom prípade by išlo nepochybne o príliš extenzívny výklad, ktorý by neobmedzeným spôsobom zakladal a umožňoval vyvodzovanie trestnej zodpovednosti takýchto páchatel'ov a v konečnom dôsledku, by znamenal kriminalizáciu konania, ktoré nie je trestným činom.

Z relevantných častí trestného spisu je zrejmé, že obaja obvinení za disciplinárne previnenie boli postihnutí príslušným orgánom rybárskeho zväzu pokutou, ktorú aj zaplatili.

Pre úplnosť treba tiež uviesť, že aj v prípade, ak by súdy dospeli k záveru, že došlo zo strany obvinených k naplneniu zákonných znakov trestného činu pytliactva, práve okolnosť spočívajúca v predchádzajúcom disciplinárnom postihnutí oboch obvinených by vytvárala prekážku ďalšieho rozhodovania vo veci. Z hľadiska vnútroštátneho práva, ako aj z hľadiska judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a medzinárodných zmlúv (čl.4 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), za situácie, kedy obvinení už boli za skutok, pre ktorý je vedené trestné stíhanie, postihnutí v disciplinárnom konaní, došlo by uložením trestu v trestnom konaní k porušeniu zásady „ne bis in idem“, teda zákazu dvojitého súdenia a potrestania za ten istý čin.

Na základe vyššie uvedeného možno teda zhrnúť, že v rozsahu námietok generálneho prokurátora, nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr.por. jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, dňa 30. júla 2008

Vypracoval: JUDr. Pavol Farkaš

JUDr. Pavol T o m a n , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Kristína Cíhová